

Eugen Hurubă
(Editor)

DREPTUL PROCESUAL ȘI DREPTUL EXECUȚIONAL ÎN DINAMICA TRANSFORMĂRIILOR CONTEMPORANE

CAIET PROGRAM

Eugen Hurubă

(Editor)

**Conferința Internațională
„DREPTUL PROCESUAL ȘI DREPTUL EXECUȚIONAL ÎN
DINAMICA TRANSFORMĂRIILOR CONTEMPORANE”**

**27-29 august 2026
Târgu Mureș, România**

CAIET PROGRAM

CUPRINS

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC	10
COMITETUL DE ORGANIZARE	13
RECURSUL ÎMPOTRIVA DECIZIILOR INSTANȚEI DE APEL ÎN REPUBLICA MOLDOVA: ÎNTRE MODERNIZAREA MECANISMULUI DE UNIFICARE A JURISPRUDENȚEI ȘI RESTRÂNGEREA ACCESULUI LA CONTROLUL DE LEGALITATE ELENA BELEI	15
EXECUTAREA ACTULUI ADMINISTRATIV INDIVIDUAL - ÎNTRE EFICIENȚA ADMINISTRAȚIEI ȘI PROTECȚIA DREPTURILOR FUNDAMENTALE ELENA BELEI, NATALIA CHIPERI	16
OPINII PARȚIAL CRITICE DESPRE RENUNȚAREA LA DREPT ÎN LEGISLAȚIA DIN ROMÂNIA TEODOR BODOAȘCĂ, LĂCRĂMIOARA COJOCARIU	17
EXECUTORUL JUDECĂTORESC ÎN CALITATE DE TITULAR AL PROFESIEI LIBERALE EDUARD BOIȘTEANU	18
INTERFERENȚE ÎNTRE PROCEDURA PENALĂ ȘI EXECUTAREA SİLITĂ CIVILĂ VASILE DRĂGHICI, ZAFER SADÎC	19
COMPETENȚA TERITORIALĂ A INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI ÎN SOLUȚIONAREA CONFLICTELOR/LITIGIILOR DE MUNCĂ ALEXANDRU ȚICLEA, ADELINA DUȚU	20
RECONCEPTUALIZAREA NATURII JURIDICE A PROCEDURII PRIVIND MĂSURILE DE OCROTIRE: CONTENCIOASĂ, NECONTENCIOASĂ SAU CVASI CONTENCIOASĂ? CAZUL REPUBLICII MOLDOVA	

IGOR COBAN, DIONIS BRÎNZĂ	21
COMUNICAREA ELECTRONICĂ A ACTELOR DE PROCEDURĂ CIVILĂ ÎN CONTEXTUL DIGITALIZĂRII JUSTIȚIEI DUMITRU DUMITRAȘCU	22
PUNEREA ÎN EXECUTARE A POPRII ASIGURĂTORII. ASPECTE TEORETICE ȘI PRACTICE IOAN GÂRBULEȚ, FLORINA RIZOIU	23
ÎNCETAREA PRIN DECES A CALITĂȚII DE EXECUTOR JUDECĂTORESC. DELEGAREA UNUI EXECUTOR JUDECĂTORESC DIN CIRCUMSCRIPTIA UNEI ALTE JUDECĂTORII SITUATE ÎN RAZA ACELEIAȘI CURȚI DE APEL. CONSECINȚE PROFESIONALE, PATRIMONIALE, SUCCESORALE ȘI FISCALE EUGEN HURUBĂ	24
REALIZAREA DREPTULUI LA MUNCĂ ÎN CADRUL PROCEDURII DE EXECUTARE ÎN LEGISLAȚIA REPUBLICII MOLDOVA DORIN JOSANU	25
PUNEREA ÎN EXECUTARE Silită A HOTĂRĂRIILOR PRONUNȚATE ÎN CONTRADICTORIU CU ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ ÎN DREPTUL PROCESUAL ADMINISTRATIV ITALIAN. REPERE COMPARATIVE XIMENA MOLDOVAN	26
PROBLEME DE DREPT MATERIAL ȘI DE DREPT PROCESUAL REZULTATE DIN NEEEXECUTAREA UNUI CONTRACT DE PRESTĂRI SERVICII CARE ARE CA OBIECT ELABORAREA UNUI SOFT INFORMAȚIONAL: STUDIU DE CAZ VEACESLAV PÎNZARI	27
EXECUTAREA TRANSFRONTALIERĂ A CREANȚELOR NECONTESTATE. LIMITELE CONTROLULUI INSTANȚEI DE ORIGINE LA CERTIFICAREA ÎN TEMEIUL REGULAMENTULUI (CE) NR. 805/2004 NICOLAE PLOEȘTEANU	28

OBSERVAȚII PE MARGINEA JURISPRUDENȚEI ÎN MATERIA PROCEDURII OFERTEI DE PLATĂ ȘI A CONSEMNAȚIUNII ANDREEA TABACU	29
PROBLEME PRACTICE REFERITOARE LA RĂSPUNDEREA EXECUTORULUI JUDECĂTORESC GENERATE DE DECIZIA HP NR. 23/2026 A ÎCCJ HORIA ȚIȚ	30
INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ ÎN JUSTIȚIE: ÎNTRE EFICIENȚĂ ADMINISTRATIVĂ ȘI EXIGENȚELE PROCESULUI ECHITABIL ANCA-VIORICA BOGDAN, RALUCA-IOANA HURUBĂ	31
DE LA HOTĂRÂREA JUDECĂTOREASCĂ LA EXECUTAREA EFFECTIVĂ: BUNA ADMINISTRARE CA OBLIGAȚIE A AUTORITĂȚILOR PUBLICE ÎN CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV ALIONA CORCENCO	32
EXECUTAREA ORDONANȚEI JUDECĂTOREȘTI: PARTICULARITĂȚI PROCEDURALE ÎN LEGISLAȚIA REPUBLICII MOLDOVA ȘI PROVOCĂRI PRACTICE ILONA JOSANU	33
INSTITUȚIA POPRIRII SALARIULUI ȘI A ALTOR VENITURI ANGAJATULUI ÎN LUMINA REGLEMENTĂRII JURIDICE ÎN VIGOARE ȘI A JURISPRUDENȚEI PAVEL KLÍMA	34
„TIME IS MONEY”. DESPRE CÂTEVA MALFORMAȚIUNI ALE TIMPULUI MERCANTIL. PERSPECTIVA EXECUTORULUI JUDECĂTORESC. SERGIU GOLUB	35
EXECUTAREA TITLURILOR EXECUTORII PRIVIND LEGĂTURILE PERSONALE DINTRE PĂRINȚI ȘI COPILUL MINOR. CONSIDERAȚII PRIVIND LIMITELE EXECUTĂRII SILITE ÎNTRE CARACTERUL EXECUTORIU AL TITLULUI ȘI POSIBILITATEA DE EXECUTARE SILITĂ A OBLIGAȚIILOR RALUCA-IOANA HURUBĂ, ANCA-VIORICA BOGDAN	36

OPINII PRIVIND NUMIREA TUTORELUI DE CĂTRE INSTANȚA DE TUTELĂ <i>ANDREI-BOGDAN MURGU</i>	37
OBLIGAȚIA LEGALĂ DE ÎNTREȚINERE A MINORULUI. REMEDII ÎN CAZ DE NEEEXECUTARE <i>ROXANA-MARIA ROBA</i>	38
ETICA UTILIZĂRII INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ÎN PRACTICA AVOCAȚILOR <i>SONIA BIANCA BLAJ</i>	39
PROCEDURA SPECIALĂ A CERERILOR DE VALOARE REDUSĂ. DE LA JUDECATĂ LA EXECUTARE, O PROCEDURĂ URGENTĂ SAU MAI DEGRABĂ, NU? <i>ROXANA DAN</i>	40
CONTROLUL DE FOND EXERCITAT DE CĂTRE PERSONALUL SILVIC CU ATRIBUȚII DE PAZĂ ÎN VEDEREA PROTEJĂRII INTEGRITĂȚII FONDULUI FORESTIER NAȚIONAL. PROCESUL VERBAL ÎNCHEIAT ÎN URMA CONTROLULUI DE FOND ȘI PROCEDURA DE EXECUTARE A ACESTUI PROCES VERBAL <i>OLIVIU PUIE</i>	41
PRINCIPIUL PROPORȚIONALITĂȚII ÎN ACTELE DE EXECUTARE <i>ALIONA CIOCANU</i>	42
REGIMUL JURIDIC AL PASIVULUI MATRIMONIAL: DELIMITAREA DATORIILOR PROPRII DE CELE COMUNE ÎN CADRUL ACȚIUNII DE PARTAJ <i>ANTONELA CRUDU</i>	43
INCURSIUNI TERMINOLOGICE ASUPRA ACTELOR DE DISPOZIȚIE ALE PĂRȚILOR ÎN PROCESUL CIVIL <i>ION RUSU, VALERIAN COVAL</i>	44

LIMBAJUL NONVERBAL AL DEBITORULUI ÎN RELAȚIA JURIDICĂ FLORIN CONSTANTIN	45
DREPTUL DE URMĂRIRE, PREROGATIVA INCONTESTABILĂ A CREDITORULUI IPOTECAR. ÎN PRINCIPIU BOGDAN DUMITRACHE	46
CONSILIEREA MINORULUI ÎN PROCEDURA EXECUTĂRII SILITE: O PERSPECTIVĂ INTERDISCIPLINARĂ JURIDICĂ, PSIHOLOGICĂ ȘI ETICĂ MĂDĂLIN GORA, NEONILA DASCĂLU, VALERIU CAPCELEA	47
STUDIU PRIVIND DREPTURILE EXECUTORULUI JUDECĂTORESC COMPARATE CU DREPTURILE FUNCȚIONARULUI PUBLIC MARIA-CRISTINA GIUNCA	48

COMITETUL ȘTIINȚIFIC:

Sorin ALĂMOREANU

Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, România

Marisa ALOIA

Universitatea "La Sapienza", Italia, Centrul de Științe Medico-Legale din Siena

Sevastian CERCEL

Universitatea din Craiova, România

Igor COBAN

Universitatea de Stat din Republica Moldova

Sergiu BĂIEȘU

Universitatea de Stat din Republica Moldova

Elena BELEI

Universitatea de Stat din Republica Moldova

Teodor BODOAȘCĂ

Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș, România

Lacrima-Rodica BOILĂ

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G. E. Palade” din Târgu Mureș, România

Eduard BOIȘTEANU

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Republica Moldova

Dragoș CHILEA

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G. E. Palade” din Târgu Mureș, România

Lucian CHIRIAC

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G. E. Palade” din Târgu Mureș, România

Ramona-Mihaela COMAN

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G. E. Palade” din Târgu Mureș, România

Lucreția DOGARU

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G. E. Palade” din Târgu Mureș, România

Vasile DRĂGHICI

Universitatea „Ovidius” din Constanța, România

Rahime ERBAȘ

Universitatea din Istanbul, Departamentul de Drept penal & Drept procesual penal

Ioan GÂRBULEȚ

Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș, România

Daniel GHÎȚĂ

Universitatea din Craiova, România

Giuseppe GIORDANO

Institutul de Cercetări Grafologice, Mesagne (BR), Italia

Sergiu GOLUB

Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, România

Eugen HURUBĂ

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G. E. Palade” din Târgu Mureș, România

Ioan LEȘ

Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, România

Verginel LOZNEANU

Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București, România

Brândușa MARIAN

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G. E. Palade” din Târgu Mureș, România

Cristian MIHEȘ

Universitatea din Oradea, România

Valentin MIRIȘAN

Universitatea din Oradea, România

Mariana MITRA-NIȚĂ

Universitatea „Ovidius” din Constanța, România

Veaceslav PÎNZARI

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Republica Moldova

Nicolae-Dragoș PLOEȘTEANU

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G. E. Palade” din Târgu Mureș, România

Dan POPESCU

Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, România

Adrian STOICA-CONSTANTIN

Universitatea „Ovidius” din Constanța, România

Aurelian-Olimpiu SABĂU-POP

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G. E. Palade” din Târgu
Mureș, România

Zafer SADÎC

Universitatea „Ovidius” din Constanța, România

Gyorgy STOIKA

University of Miskolc, Ungaria

Daniel – Mihai ȘANDRU

Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române,
România

Vincenzo TARANTINO

Centrul Internațional de Grafologie „Medica” (CIGME), Roma, Italia
Școala Seraphicum a Facultății Pontificale „San Bonaventura”, Roma, Italia

Alexandru ȚICLEA

Universitatea Ecologică din București, România

Daniela Cristina VALEA

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G. E. Palade” din Târgu
Mureș, România

Barbu VLAD

Universitatea Bioterra din București, România

COMITETUL DE ORGANIZARE

Vasile-Adrian BOANTĂ

UMFST „G.E. Palade” Tg. Mureș

Sonia-Bianca BLAJ

UMFST „G.E. Palade” Tg. Mureș

Tudor COTFAS

CEJ Tg. Mureș

Cristian COTOARĂ

CEJ Tg. Mureș

Tiberiu Claudiu DEMETER

CEJ Tg. Mureș

Vlad FLORIA

CEJ Tg. Mureș

Adam GERGELY

UMFST „G.E. Palade” Tg. Mureș

Maria-Cristina GIUNCA

CEJ Tg. Mureș

George IANCULESCU

CEJ Tg. Mureș

Andrea KAJCSA

UMFST „G.E. Palade” Tg. Mureș

Bianca-Lacrima LUNTRARU

UMFST „G.E. Palade” Tg. Mureș

Szabolcs MAGYARI

CEJ Tg. Mureș

Dorin Gheorghe MAIER

CEJ Tg. Mureș

Raul MIRON

UMFST „G.E. Palade” Tg. Mureș

Maria-Ximena MOLDOVAN

UMFST „G.E. Palade” Tg. Mureș

Radu OLTEANU

CEJ Tg. Mureș

István PETER

CEJ Tg. Mureș

Romulus PUIA

CEJ Tg. Mureș

Roxana-Maria ROBA

UMFST „G.E. Palade” Tg. Mureș

Sorin ROGA

CEJ Tg. Mureș

Attila SÁRIG

CEJ Tg. Mureș

Szabolcs-Barna SZÉKELY

CEJ Tg. Mureș

Erzsébet SZILÁGYI

CEJ Tg. Mureș

Ileana ȘTEFAN

UMFST „G.E. Palade” Tg. Mureș

Roxana-Silvia TRUȚĂ

UMFST „G.E. Palade” Tg. Mureș

Floarea URSULESCU

CEJ Tg. Mureș

Marius Andrei VINTILĂ

CEJ Tg. Mureș

Maria Cristina VLAS

CEJ Tg. Mureș

Mircea Adrian ZORILESCU

CEJ Tg. Mureș

RECURSUL ÎMPOTRIVA DECIZIILOR INSTANȚEI DE APEL ÎN REPUBLICA MOLDOVA: ÎNTRE MODERNIZAREA MECANISMULUI DE UNIFICARE A JURISPRUDENȚEI ȘI RESTRÂNGEREA ACCESULUI LA CONTROLUL DE LEGALITATE

Prof. univ. dr. **Elena BELEI**
Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova
Facultatea de Drept

Rezumat

Intențiile legiuitorului moldav de a reforma justiția s-au materializat, inter alia, în două legi organice, care au marcat un început de transformare a Curții Supreme de Justiție într-o instanță de casație. Este vorba de Legea nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție și Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei CSJ) nr. 246/2023. Până la reforma din 2023, practica judiciară în Republica Moldova era neuniformă, cu decizii divergente, în circumstanțe similare, pronunțate chiar de completele CSJ.

Documentele de fundamentare ale pachetului de reformă din 2023 indică drept direcție centrală reconfigurarea rolului CSJ: diminuarea percepției de „a doua instanță de apel” și întărirea profilului de instanță de casație, orientată spre coerența interpretării și aplicării legii. Astfel, reforma și-a propus să restrângă competențele CSJ, să ordoneze interpretarea legii și să debirocratizeze examinarea dosarelor. În acest cadru, se conturează suficient de ferm perspectiva respingerii recursurilor care, deși formal s-ar putea încadra într-un temei, dar nu ridică o problemă juridică ori socială suficient de semnificativă. Astfel, recursul a devenit o cale de atac cu funcție de „politică jurisprudențială”, unde esențial nu este doar dacă instanța inferioară a greșit, ci dacă acea greșeală are relevanță pentru unitatea dreptului. Respectiv, existența unei încălcări de lege nu mai este suficientă pentru admiterea recursului, cauza și problema invocată urmând să aibă impact asupra dezvoltării jurisprudenței.

Deși practica CSJ din Republica Moldova încă nu este suficient de amplă pentru a putea formula anumite concluzii, ne vom limita doar la speranțe și identificare de tendințe, estimând totodată vulnerabilitățile și riscurile pentru justițiabili.

Cuvinte-cheie: recurs împotriva deciziilor instanței de apel, instanță de casație, temeiuri de recurs, temeiuri de inadmisibilitate

EXECUTAREA ACTULUI ADMINISTRATIV INDIVIDUAL - ÎNTRE EFICIENȚA ADMINISTRAȚIEI ȘI PROTECȚIA DREPTURILOR FUNDAMENTALE

Prof. univ. dr. Elena BELEI

*Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova
Facultatea de Drept*

Conf. univ. drd. Natalia CHIPER

*Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova
Facultatea de Drept*

Rezumat

Executarea actului administrativ individual reprezintă o etapă esențială "postdecizională", prin care actele administrative individuale emise de autoritățile publice devin efectiv aplicabile în raport cu destinatarul lor. În Republica Moldova, cadrul normativ principal este **Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018**, și anume Cartea a II-a "Procedura administrativă" care reglementează atât emiterea, cât și executarea actelor administrative individuale.

Actul administrativ individual are ca scop aplicarea directă a legii asupra unei persoane sau situații concrete, fiind expresia puterii publice. Din momentul comunicării către destinatar, acesta produce efecte juridice obligatorii. Executarea poate fi realizată **benevol**, atunci când destinatarul respectă dispozițiile actului fără intervenția autorității; și **silit**, prin mijloace legale puse la dispoziția administrației, în cazul refuzului de conformare.

Totodată, Codul administrativ prevede mecanisme de **control jurisdicțional**: instanțele de contencios administrativ pot suspenda sau anula executarea actului dacă acesta contravine legii. În doctrină, se subliniază că executarea actului administrativ individual este strâns legată de principiile legalității, proporționalității, bunei credințe, securitatea raporturilor juridice

Astfel, tema executării actului administrativ individual nu se limitează doar la aplicarea mecanică a dispozițiilor, ci implică un echilibru între autoritatea statului și drepturile persoanei.

Cuvinte-cheie: actul administrativ individual, executarea actului administrativ, creanțele bănești, realizarea prin substituție, amenda de constrângere, constrângerea directă.

OPINII PARȚIAL CRITICE DESPRE RENUNȚAREA LA DREPT ÎN LEGISLAȚIA DIN ROMÂNIA

Prof. univ. dr. habil. **Teodor BODOAȘCĂ**
Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș
Facultatea de Drept

Asist. univ. drd. **Lăcrămioara COJOCARIU**
Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș
Facultatea de Drept

Rezumat

Studiul are ca obiect analiza principalelor dispoziții legale din dreptul românesc consacrate renunțării la drept. În mod concret, sunt supuse exegezei noastre atât dispoziții de drept material, cât și de drept procesual.

Din perspectivă substanțială, sunt abordate de o manieră parțial critică prevederile art. 13 C. civ. și cele ale art. 38 C. mun. Principalele critici sunt îndreptate împotriva dispozițiilor art. 13 C. civ. Astfel, am semnalat faptul că, pe de o parte, nu este precizată natura subiectivă a drepturilor a căror renunțare nu este prezumată și, pe de altă parte, acestea sunt în dezacord cu unele prevederi din Codul civil care prezumă renunțarea la anumite drepturi subiective în anumite circumstanțe particulare. Prin urmare, de lege ferenda, am propus reformularea acestora în sensul că „renunțarea la drepturile subiective nu se prezumă, cu excepția cazurilor în care legea prevede în mod expres altfel”. În privința dispozițiilor art. 38 C. mun., am prezentat jurisprudența Curții Constituționale a României și unele aspecte din practica judecătorească autohtonă. De asemenea, am evidențiat lipsa de fundament logico-juridic a tezei doctrinare, prin care se propune o interpretare „elastică” a acestora.

Sub aspect procedural, sunt analizate dispozițiile art. 408-410 C. pr. civ., consacrate incidentului procedural privind renunțarea la însuși dreptului pretins în judecată, fiind evidențiate condițiile pentru admisibilitatea renunțării și consecințele acesteia. Am remarcat faptul că, și din această perspectivă, legiuitorul a omis să precizeze natura subiectivă a dreptului la care se renunță.

Cuvinte-cheie: drept subiectiv, drept obiectiv, renunțare, consecințe.

EXECUTORUL JUDECĂTORESC ÎN CALITATE DE TITULAR AL PROFESIEI LIBERALE

*Prof. univ. dr. habil. **Eduard BOIȘTEANU**
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Republica Moldova
Facultatea de Drept și Științe Sociale*

Rezumat

În prezentul studiu au fost supuse cercetării noțiunea și semnificația juridică a profesiei liberale, precum și principiile ce guvernează astfel de profesii, inclusiv cea de executor judecătoresc. De asemenea, au fost elucidate unele dintre elementele constitutive ale statutului de executor judecătoresc și, totodată, s-au pus în discuție anumite aspecte ce țin de organizarea și desfășurarea activității acestuia.

Cuvinte-cheie: *profesie liberală, statut profesional, secret profesional, jurământ, executor judecătoresc, organe profesionale ale executorilor judecătorești.*

INTERFERENȚE ÎNTRE PROCEDURA PENALĂ ȘI EXECUTAREA SILITĂ CIVILĂ

Prof. univ. dr. Vasile DRĂGHICI
Universitatea Ovidius din Constanța
Facultatea de Drept și Științe Administrative

Lector univ. dr. Zafer SADÎC
Universitatea Ovidius din Constanța
Facultatea de Drept și Științe Administrative

Rezumat

Activitatea de executare silită reprezintă una dintre cele mai importante faze ale realizării dreptului recunoscut printr-un titlu executoriu, iar eficiența acesteia este condiționată atât de respectarea normelor procesual civile, cât și de existența unor mecanisme eficiente de protecție penală împotriva faptelor care împiedică sau denaturează desfășurarea executării. Studiul analizează particularitățile procedurii penale aplicabile infracțiunilor săvârșite în legătură cu activitatea de executare silită, cu privire specială la aspectele legate de sesizarea organelor judiciare, desfășurarea urmăririi penale, administrarea probelor, competența organelor de urmărire penală și raporturile dintre procesul penal și procedura executării silite. Sunt evidențiate dificultățile practice generate de interferența normelor de drept procesual civil și penal, precum și soluțiile doctrinare și jurisprudențiale dezvoltate în dreptul român.

Cuvinte-cheie: *executare silită; procedură penală; executor judecătoresc; urmărire penală; administrarea probelor; infracțiuni contra înfăptuirii justiției; abuz de încredere; sustragerea de sub sechestru.*

COMPETENȚA TERITORIALĂ A INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI ÎN SOLUȚIONAREA CONFLICTELOR/LITIGIILOR DE MUNCĂ

Prof. univ. dr. Alexandru ȚICLEA
Universitatea Ecologică din București
Facultatea de Drept

Lector univ. dr. Adelina DUȚU
Universitatea Ecologică din București
Facultatea de Drept

Rezumat

Competența teritorială este o instituție importantă a dreptului procesual civil, drept aplicabil în ceea ce privește soluționarea conflictelor/litigiilor de muncă. Nu orice instanță are abilitatea de a soluționa un atare conflict, ci numai acele instanțe statornicite expres de lege.

În privința conflictelor/litigiilor de muncă, legiuitorul instituie două categorii de instanțe competente în acest sens, și anume în cazul angajaților precum și în cazul angajatorilor. În primul caz, competența este alternativă în sensul că lucrătorul poate să sesizeze, după caz, instanța unde își are domiciliul, reședința sau locul de muncă. El are dreptul să aleagă una dintre aceste instanțe. Dar, din momentul ce a investit o asemenea instanță, aceasta rămâne singura competentă să soluționeze cauza. În practica judiciară avută în vedere în studiul care urmează, se constată că sunt instanțe care ignoră dispozițiile legale și își declină competența către o altă instanță, care, la rândul ei, se declară incompetentă teritorial. Acest procedeu, în afară că este contrar legii, îi nemulțumește pe reclamânți din cauza tergiversării judecării cauzei.

În ipoteza în care angajatorul este reclamant, instanța competentă teritorial este unică, cea de la sediul sau. În acest caz, se pune problema situației dezmembrămintelor persoanei juridice, care, uneori, pot atrage competența teritorială a soluționării cauzei.

Cuvinte-cheie: *competența teritorială, conflict de muncă, conflict individual de muncă, conflict colectiv de muncă, litigiu de muncă.*

RECONCEPTUALIZAREA NATURII JURIDICE A PROCEDURII PRIVIND MĂSURILE DE OCROTIRE: CONTENCIOASĂ, NECONTENCIOASĂ SAU CVASI-CONTENCIOASĂ? CAZUL REPUBLICII MOLDOVA

Conf. univ. dr. **Igor COBAN**

Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova
Facultatea de Drept

Avocat, drd. **Dionis BRÎNZĂ**

Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova
Facultatea de Drept

Rezumat

Măsurile judiciare de ocrotire reprezintă instrumente juridice esențiale destinate protejării persoanelor care, din cauza unei boli mintale sau a unor deficiențe fizice, intelectuale ori psihologice, nu pot înțelege pe deplin consecințele acțiunilor lor sau nu își pot exprima voința. Având în vedere impactul semnificativ al acestor măsuri asupra autonomiei personale și capacității juridice, legiuitorul Republicii Moldova a atribuit instanțelor judecătorești competența exclusivă de instituire a acestora. Deși procedurile privind măsurile de ocrotire sunt reglementate în cadrul procedurii speciale a Codului de procedură civilă, asociată în mod tradițional cu jurisdicția necontencioasă, particularitățile lor procesuale generează îndoieli cu privire la natura lor juridică reală.

Prezentul articol examinează dacă procedurile privind măsurile de ocrotire trebuie clasificate ca fiind contencioase, necontencioase sau cvasi-contencioase. Cercetarea identifică elementele definitorii ale acestor categorii procedurale, inclusiv existența unor părți cu interese opuse, a unui litigiu juridic și a examinării contradictorii, analizând totodată principalele abordări doctrinare privind conceptul de litigiu juridic.

În baza examinării categoriilor de cauze prevăzute la art. 302 alin. (1) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, studiul demonstrează că procedurile privind măsurile de ocrotire nu pot fi considerate în mod uniform ca fiind necontencioase. Cauzele prevăzute la lit. d) și e) au un caracter evident contencios, în timp ce cauzele prevăzute la lit. a), b), c) și f) prezintă un caracter cvasi-contencios, combinând elemente ale ambelor modele procedurale. Doar cererile depuse de persoana vizată cu privire la propria măsură de ocrotire păstrează un caracter predominant necontencios.

Articolul contribuie la o înțelegere mai exactă a clasificării procedurale și a naturii juridice a procedurilor privind măsurile de ocrotire în cadrul procedurii civile din Republica Moldova.

Cuvinte-cheie: măsură de protecție judiciară, contencios, cvasi-contencios, litigiu de drept, principiul contradictorialității, discernământ, procedură civilă

COMUNICAREA ELECTRONICĂ A ACTELOR DE PROCEDURĂ CIVILĂ ÎN CONTEXTUL DIGITALIZĂRII JUSTIȚIEI

Conf. univ. dr. **Dumitru DUMITRAȘCU**
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Republica Moldova
Facultatea de Drept și Științe Sociale

Rezumat

Digitalizarea justiției reprezintă una dintre cele mai importante direcții de modernizare a procesului civil, iar comunicarea actelor de procedură prin mijloace electronice constituie un instrument menit să asigure celeritatea și eficiența actului de justiție. Cu toate acestea, evoluția tehnologică este mai rapidă decât adaptarea cadrului normativ, ceea ce generează dificultăți privind aplicarea uniformă a mecanismelor de comunicare electronică și asigurarea garanțiilor procesuale ale participanților la proces. Respectiv, ne propunem să analizăm regimul juridic al comunicării electronice a actelor de procedură civilă prin prisma transformărilor generate de digitalizarea justiției, cu accent asupra legislației Republicii Moldova și prin raportare la tendințele existente în dreptul român și în standardele europene privind dreptul la un proces echitabil. Cercetarea urmărește identificarea lacunelor normative referitoare la utilizarea mijloacelor electronice de comunicare, determinarea condițiilor în care acestea pot produce efecte juridice și evaluarea impactului acestora asupra exercitării efective a dreptului la apărare și a principiului contradictorialității. Rezultatele cercetării urmăresc să evidențieze necesitatea consolidării cadrului normativ privind comunicarea electronică a actelor de procedură civilă, prin instituirea unor reguli clare și previzibile care să concilieze exigențele digitalizării justiției cu respectarea drepturilor și garanțiilor procesuale ale participanților la proces.

Cuvinte-cheie: comunicarea actelor de procedură; mijloace electronice; procedură civilă; digitalizarea justiției; garanții procesuale; dreptul la un proces echitabil.

PUNEREA ÎN EXECUTARE A POPRIRII ASIGURĂTORII.

ASPECTE TEORETICE ȘI PRACTICE

Conf. univ. dr. **Ioan GÂRBULEȚ**
Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș
Facultatea de Drept

judecător **Florina RIZOIU**
 Judecătoria Reghin

Rezumat

Scopul popririi asigurătorii este limitat la indisponibilizarea sumelor de bani sau a efectelor pe care un terț le datorează debitorului urmărit, procedura popririi asigurătorii fiind aproape identică cu cea a sechestrului asigurător, singura diferență constând în aceea că în cererea de poprire bancară creditorul nu este dator să individualizeze terții popriți cu privire la care solicită să se înființeze poprirea asigurătorie.

În practica judiciară și execuțională, această măsură asigurătorie ridică multe întrebări și anume: Cine este executorul judecătoresc competent să execute această măsură? Executorul judecătoresc emite sau nu încheierea reglementată de art. 665 C. pr. civ.? Este necesară încuviințarea executării unei astfel de măsuri de către instanța de executare? Este necesară înștiințarea debitorului despre punerea în executare a acestei măsuri? Ce trebuie să facă în mod efectiv executorul judecătoresc pentru punerea în executare a poprii asigurătorii? Ce se întâmplă cu sumele de bani poprite asigurătoriu de către executorul judecătoresc? Se poate dispune concomitent înființarea și aplicarea măsurii popririi asigurătorii și a sechestrului asigurător. Dar a sechestrului judiciar? Poate executorul judecătoresc să pună în executare o măsură asigurătorie dispusă în procesul penal? Adresa de punere în executare a popririi asigurătorie se comunică instanței care a dispus înființarea acesteia? Cine poate dispune ridicarea sau limitarea efectelor popririi asigurătorii? Poate executorul judecătoresc să limiteze sau să dispună ridicarea popririi asigurătorii pentru sumele de bani care nu pot face obiectul popririi? Se poate dispune înființarea unei popriri asigurătorii în condițiile în care creditorul deține titlul executoriu? Se poate dispune înființarea unei popriri asigurătorii atunci când creditorul are și calitatea de terț poprit? Se poate dispune înființarea unei popriri asigurătorii atunci cererea principală are ca obiect stabilirea dobânzii legale aferente creanței principale sau rezoluțiunea contractului încheiat între părți, cu consecința restituirii prețului bunului? Poate fi instituită poprirea asigurătorie asupra sumelor ce urmează a fi distribuite părâtei de către executorul judecătoresc? Poate fi ridicată poprirea asigurătorie penală în cazul unei societăți aflată în procedura simplificată de faliment și care avea calitatea de parte responsabilă civilmente în dosar? Poate solicita executorul judecătoresc aplicarea unei amenzi judiciare debitorului pentru neîndeplinirea unor obligații? Ce consecințe atrage nerespectarea dispozițiilor legale de către executorul judecătoresc?

Cuvinte-cheie: poprire asigurătorie, competența executorului judecătoresc, punerea în executare a popririi asigurătorii, înființarea popririi asigurătorii, ridicarea popririi asigurătorii, terț poprit.

ÎNCETAREA PRIN DECES A CALITĂȚII DE EXECUTOR JUDECĂTORESC. DELEGAREA UNUI EXECUTOR JUDECĂTORESC DIN CIRCUMSCRIPȚIA UNEI ALTE JUDECĂTORII SITUATE ÎN RAZA ACELEIAȘI CURȚI DE APEL. CONSECINȚE PROFESIONALE, PATRIMONIALE, SUCCESORALE ȘI FISCALE

Conf. univ. dr. **Eugen HURUBĂ**

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G.E. Palade” Târgu Mureș
Facultatea de Economie și Drept

Rezumat

Decesul executorului judecătoresc produce o ruptură juridică instantanee în planul statutului profesional, dar deschide, în același moment, mai multe proceduri care trebuie coordonate: constatarea încetării calității și emiterea ordinului ministrului justiției; conservarea continuității serviciului de interes public prin delegare; inventarierea, sigilarea și transmiterea arhivei; delimitarea dosarelor de executare, a sumelor aparținând terților și a bunurilor profesionale; lichidarea raporturilor de muncă și contractuale; stabilirea masei succesoriale și îndeplinirea obligațiilor fiscale rămase în sarcina defunctului. Studiul demonstrează că executorul delegat continuă funcția publică și activitatea execuțională, fără a succeda însă în patrimoniul defunctului. Moștenitorii dobândesc drepturile și obligațiile patrimoniale transmisibile, în limitele regimului succesoral, dar nu pot exercita atribuții de autoritate publică și nu pot revendica arhiva profesională, care este proprietatea statului. În materie fiscală, executorul nu este persoană fizică autorizată în sensul O.U.G. nr. 44/2008, ci titular al unei profesii liberale reglementate prin lege specială; veniturile sunt totuși tratate fiscal drept venituri din activități independente.

Cuvinte-cheie: executor judecătoresc; deces; încetarea calității; delegare; arhivă profesională; dosar de executare; patrimoniu de afecțiune; succesiune; obligații fiscale; profesie liberală.

REALIZAREA DREPTULUI LA MUNCĂ ÎN CADRUL PROCEDURII DE EXECUTARE ÎN LEGISLAȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Conf. univ. dr. **Dorin JOSANU**
Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova
Facultatea de Economie și Drept

Rezumat

Un loc aparte în categoria drepturilor sociale îl ocupă și dreptul la muncă, realizarea căruia este chemată să asigure nu doar o simplă formalitate juridică, ci, în mod indubitabil, o sursă legală de venit pentru membrul societății și familia sa. Caracterul socio-economic pronunțat al dreptului la muncă și importanța acestuia pentru societate, dictează elaborarea de către legiuitor a tuturor mecanismelor necesare pentru a descuraja ignorarea realizării acestuia. În mod obișnuit, realizarea dreptului la muncă are loc prin intermediul negocierilor celor doi subiecți principali ai raporturilor de muncă – angajatorul și salariatul – soldate cu încheierea contractului individual de muncă sau a altor acte juridice de muncă. În altă ordine de idei, însă, în practică apar impedimente în realizarea dreptului la muncă, inclusiv prin acțiuni abuzive, ceea ce implică necesitatea asigurării acestui drept prin forța coercitivă a statului. Dacă autoritățile publice și instanțele de judecată urmează să constate existența sau lipsa încălcărilor dreptului la muncă și să dispună înlăturarea acestora, atunci anume în cadrul procedurii de executare va avea loc realizarea nemijlocită a dreptului încălcat. În acest context, constatăm că executarea poate privi impunerea dreptului începând cu impunerea încheierii unui contract individual de muncă – în cazul unui refuz neîntemeiat de angajare în funcție, și finisând cu impunerea restabilirii în funcție – în cazul unei concedieri ilegale din funcție, iar în interiorul realizării raporturilor de muncă pot apărea și alte diverse drepturi încălcate care necesită aplicarea mecanismului de executare.

Cuvinte-cheie: drept la muncă; drept la salariu; executare benevolă; executare forțată; executare imediată.

PUNEREA ÎN EXECUTARE SILITĂ A HOTĂRĂRIILOR PRONUNȚATE ÎN CONTRADICTORIU CU ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ ÎN DREPTUL PROCESUAL ADMINISTRATIV ITALIAN. REPERE COMPARATIVE

Conf. univ. dr. Ximena MOLDOVAN

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G.E. Palade” Târgu Mureș

Facultatea de Economie și Drept

Avocat, Baroul Mureș

Rezumat

Atunci când un cetățean sau o întreprindere obține o hotărâre judecătorească favorabilă, pronunțată în contradictoriu cu administrația publică, bătălia juridică nu se încheie întotdeauna odată cu pronunțarea instanței. Adesea, adevăratul obstacol apare în etapa ulterioară, când autoritatea publică rămâne inactivă, întârzie punerea în executare a hotărârii judecătorești sau chiar adoptă măsuri care eludează hotărârea. În aceste situații problematice, normele care reglementează executarea hotărârilor împotriva administrației constituie instrumentul procedural esențial pentru transformarea unei victorii „pe hârtie” într-un rezultat practic și tangibil.

În cadrul dreptului procesual administrativ italian, procedura de asigurare a conformării administrației publice la dispozițiile instanței administrative, așa numită „giudizio di ottemperanza” nu reprezintă o simplă anexă formală a etapei inițiale de soluționare a litigiului. Dimpotrivă, ea constituie remediul suprem în cadrul sistemului de justiție administrativă italiană, conceput special pentru a depăși rezistența administrației publice prin intervenția substitutivă a judecătorului sau a unui delegat al acestuia, așa numitul „commissario ad acta”, elementul central al acestei proceduri.

Această figură intervine atunci când inacțiunea administrației publice devine cronică, făcând indispensabilă o autoritate substitutivă. Totuși, intervenția în cadrul executării silite administrative a acestui agent auxiliar, nu anulează brusc prerogativele entității care a pierdut procesul, declanșând însă o dinamică complexă a competențelor concurente, ce impune o analiză detaliată.

Cuvinte-cheie: *hotărâre judecătorească, administrație publică, executare silită, agent auxiliar.*

PROBLEME DE DREPT MATERIAL ȘI DE DREPT PROCESUAL REZULTATE DIN NEEEXECUTAREA UNUI CONTRACT DE PRESTĂRI SERVICII CARE ARE CA OBIECT ELABORAREA UNUI SOFT INFORMAȚIONAL: STUDIU DE CAZ

*Conf. univ. dr. Veaceslav PÎNZARI
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Republica Moldova
Facultatea de Drept și Științe Sociale*

Rezumat

În mod obișnuit, aprecierea executării obligațiilor rezultate dintr-un contract de prestări servicii nu ridică mari probleme, dacă obiectul contractului îl constituie executarea unor lucrări sau prestarea unor servicii a căror îndeplinire poate fi verificată în mod efectiv și, este posibilă aprecierea gradului de executare a lucrărilor sau serviciilor executate de către prestator.

În practică, însă, atestăm situații în care, în procesul de executare a contractelor de prestări servicii, care au ca obiect elaborarea unor soft-uri informaționale, între „prestator” și „beneficiar” apar litigii în cadrul cărora se pune în discuție faptul dacă, „prestatorul” și-a îndeplinit sau nu obligațiile ce decurg din contract conform ofertei depuse.

În cadrul acestui demers, vom face o succintă prezentare a unui litigiu, care are ca obiect executarea unui contract de prestări servicii, care a avut ca finalitate elaborarea unui soft.

Cuvinte-cheie: contract, servicii, soft, obligație, executare, litigiu.

EXECUTAREA TRANSFRONTALIERĂ A CREAŢELOR NECONTESTATE. LIMITELE CONTROLULUI INSTANŢEI DE ORIGINE LA CERTIFICAREA ÎN TEMEIUL REGULAMENTULUI (CE) NR. 805/2004

Conf. univ. dr. Nicolae PLOEŞTEANU

Universitatea de Medicină, Farmacie, Ştiinţe şi Tehnologie „G.E. Palade” Târgu Mureş
Facultatea de Economie şi Drept

Rezumat

Prezenta lucrare analizează, pornind de la o hotărâre recentă a unei instanţe române, limitele controlului pe care instanţa de origine îl exercită atunci când certifică o hotărâre ca titlu executoriu european în temeiul Regulamentului (CE) nr. 805/2004. În speţa examinată, instanţa a certificat ca titlu executoriu european o somaţie europeană de plată emisă împotriva unei societăţi dintr-un alt stat membru, deşi debitoarea formulase opoziţie — anulată însă ca netimbrată. Instanţa a reţinut că regulamentul nu impune inexistenţa oricărei manifestări a debitorului, ci inexistenţa unei contestaţii valabile, astfel încât o opoziţie anulată din motive formale echivalează, sub acest aspect, cu lipsa contestării, iar creanţa rămâne necontestată. Studiul examinează întinderea verificărilor pe care instanţa de origine le poate şi trebuie să le efectueze la momentul certificării: caracterul executoriu al hotărârii, respectarea standardelor minime procedurale şi calificarea creanţei ca necontestată. Lucrarea discută tensiunea dintre finalitatea regulamentului — eliminarea procedurii de exequatur în favoarea liberei circulaţii a hotărârilor — şi necesitatea unui control substanţial care să prevină certificarea unor titluri obţinute cu nesocotirea garanţiilor procedurale. Sunt analizate consecinţele practice ale certificării asupra executării ulterioare în statul membru de executare, unde controlul este, prin construcţia regulamentului, extrem de limitat. Concluziile evaluează compatibilitatea soluţiei instanţei cu obiectivele şi mecanismul regulamentului şi propun repere pentru practica certificării titlului executoriu european în situaţii similare.

Cuvinte-cheie: executare transfrontalieră; titlu executoriu european; creanţă necontestată; Regulamentul (CE) nr. 805/2004; controlul instanţei de origine; somaţie europeană de plată; standarde minime procedurale.

OBSERVAȚII PE MARGINEA JURISPRUDENȚEI ÎN MATERIA PROCEDURII OFERTEI DE PLATĂ ȘI A CONSEMNAȚIUNII

*Conf. univ. dr. habil. Andreea TABACU
Universitatea Națională de Știință și Tehnologie POLITEHNICA București
Centrul Universitar Pitești
Facultatea de Științe Economice și Drept*

Rezumat

Jurisprudența demonstrează că, deși reglementarea unor instituții procesuale în Codul de procedură civilă, intrat în vigoare în 2013, este considerată clară, aplicarea concretă a normelor continuă să genereze dificultăți de interpretare.

Procedura ofertei de plată și a consemnațiunii ridică probleme referitoare la calificarea juridică a cererii formulate împotriva încheierii executorului judecătoresc, competența acestuia de a instrumenta procedura, în special în cadrul unui raport juridic cu element de extraneitate, identificarea normelor aplicabile și întinderea verificărilor pe care executorul le poate efectua înainte de declanșarea procedurii.

Pornind de la analiza unei hotărâri judecătorești recente, studiul examinează delimitarea cererii în anulare prevăzute de art. 1010 alin. (2) C. pr. civ. de contestația la executare, raportul dintre normele interne de competență și reglementările europene privind comunicarea transfrontalieră a actelor, precum și limitele controlului juridic și documentar exercitat de executor.

Metodologia combină analiza doctrinară și jurisprudențială, interpretarea sistematică a normelor procesuale și metoda comparativă, în scopul clarificării regimului juridic al acestei proceduri speciale.

Cuvinte-cheie: oferta de plată și consemnațiunea; cerere în anulare; competența executorului judecătoresc; raport juridic cu element de extraneitate; limitele controlului efectuat de executorul judecătoresc.

PROBLEME PRACTICE REFERITOARE LA RĂSPUNDEREA EXECUTORULUI JUDECĂTORESC GENERATE DE DECIZIA HP NR. 23/2026 A ÎCCJ

Conf. univ. dr. **Horia ȚIȚ**
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Facultatea de Drept

Rezumat

Prin Decizia nr. 23/2026 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul competent să soluționeze recursul în interesul legii instanța supremă a stabilită că „în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 850 alin. (1) și ale art. 863 alin. (1) din Codul de procedură civilă, debitorul sau orice altă persoană interesată poate obține desființarea măsurilor asigurătorii sau de executare, consemnând la dispoziția creditorului următor întreaga valoare a creanței, cu toate accesoriile și cheltuielile de executare, până la data emiterii actului de adjudecare. În acest caz, executorul judecătoresc va refuza emiterea actului de adjudecare, chiar dacă adjudecatarul a depus prețul integral.”

În considerentele deciziei, Înalta Curte a stabilit că, în ipoteza formulării unei contestații la executare împotriva procesului verbal de licitație, în condițiile art. 849 C. pr. civ., executorul judecătoresc are obligația de a elibera actul de adjudecare, în cazul în care adjudecatarul plătește integral prețul, debitorul nu achită creanța și cheltuielile de executare și executarea nu a fost suspendată. Astfel, în paragraful 130 al Deciziei nr. 23/2026 s-a reținut: „contestația la executare îndreptată împotriva procesului-verbal de licitație nu are caracter suspensiv ope legis, instanța de executare fiind în drept să dispună suspendarea executării silit, potrivit dreptului comun, respectiv suspendarea eliberării sau, după caz, a distribuirii sumelor rezultate din urmărirea silită a imobilului adjudecat.” De asemenea, în paragraful 153 al Deciziei s-a reținut: „trebuie subliniat că după plata integrală a prețului de către adjudecatar ori, după caz, a avansului, în condițiile arătate la art. 853 din Codul de procedură civilă, executorul judecătoresc este ținut să emită de îndată actul de adjudecare, fără întârzieri nejustificate. În caz contrar, este posibilă angajarea răspunderii acestuia, în condițiile prevăzute în dreptul comun.”

În cadrul comunicării, va fi analizată ipoteza angajării răspunderii executorului judecătoresc, în cazul în care nu este emis actul de adjudecare în condițiile enunțate mai sus, punându-se accent pe analiza condițiilor răspunderii pe care instanța trebuie să o facă în cadrul unei astfel de acțiuni. De asemenea, va fi discutată competența instanței investită cu o astfel de acțiune și elementele cadrului procesual specific unei astfel de acțiuni.

Cuvinte-cheie: adjudecare, executor judecătoresc, contestație la executare, suspendare, act de adjudecare

INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ ÎN JUSTIȚIE: ÎNTRE EFICIENȚĂ ADMINISTRATIVĂ ȘI EXIGENȚELE PROCESULUI ECHITABIL

*Lector univ. dr. Anca-Viorica BOGDAN
Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș
Facultatea de Drept*

*Lector univ. dr. Raluca-Ioana HURUBĂ
Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș
Facultatea de Drept*

Rezumat

Prezentul studiu analizează implicațiile utilizării inteligenței artificiale în activitatea judiciară, din perspectiva limitelor funcționale, a riscurilor juridice și a exigențelor normative asociate integrării acestor tehnologii în administrarea justiției. Demersul pornește de la examinarea unor cauze relevante din jurisprudența internațională, care evidențiază atât utilizări neadecvate ale sistemelor de IA, sancționate de instanțe, cât și ipoteze în care utilizarea acestora a fost considerată admisibilă exclusiv în calitate de instrument auxiliar. Studiul evidențiază că IA poate contribui la eficientizarea activităților administrative și la facilitarea accesului la informație juridică, fără a putea substitui raționamentul juridic uman, independența judecătorului ori obligația de verificare critică a conținutului generat. Sunt analizate, totodată, principalele repere internaționale în materie de reglementare și guvernanță, precum și perspectivele integrării IA în sistemul judiciar românesc. Concluzia centrală este că utilizarea legitimă a IA în justiție presupune supraveghere umană efectivă, transparență, responsabilitate și alfabetizare juridico-digitală adecvată.

Cuvinte-cheie: *inteligență artificială, activitate judiciară, riscuri juridice, supraveghere umană, guvernanță, jurisprudență comparată, alfabetizare digitală.*

DE LA HOTĂRÂREA JUDECĂTOREASCĂ LA EXECUTAREA EFECTIVĂ: BUNA ADMINISTRARE CA OBLIGAȚIE A AUTORITĂȚILOR PUBLICE ÎN CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV

Lector univ. dr. Aliona CORCENCO

Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Republica Moldova

Facultatea de Drept și Științe Sociale

Rezumat

Articolul examinează executarea hotărârilor judecătorești pronunțate în materia contenciosului administrativ din perspectiva obligației autorităților publice de a asigura o bună administrare și respectarea efectivă a dreptului la un proces echitabil. Cercetarea pornește de la premisa că protecția jurisdicțională a persoanei nu se realizează prin simpla pronunțare a unei hotărâri favorabile, ci prin executarea integrală a acesteia într-un termen rezonabil. În acest context, sunt analizate dispozițiile Codului administrativ, ale Codului de executare și ale Codului de procedură civilă ale Republicii Moldova, precum și principiile constituționale relevante și standardele dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la executarea hotărârilor judecătorești. Articolul evidențiază particularitățile executării obligațiilor stabilite în sarcina autorităților publice, dificultățile practice generate de neexecutarea sau executarea cu întârziere a hotărârilor judecătorești, precum și limitele mecanismelor juridice existente.

Cuvinte-cheie: contencios administrativ; executarea hotărârilor judecătorești; bună administrare; autorități publice; dreptul la un proces echitabil; legalitate; stat de drept; protecție jurisdicțională efectivă.

EXECUTAREA ORDONANȚEI JUDECĂTOREȘTI: PARTICULARITĂȚI PROCEDURALE ÎN LEGISLAȚIA REPUBLICII MOLDOVA ȘI PROVOCĂRI PRACTICE

*Lector univ. dr. Iona JOSANU
Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Republica Moldova
Facultatea de Drept și Științe Sociale*

Rezumat

Conform legislației procesuale civile a Republicii Moldova, ordonanța judecătorească este actul de dispoziție emis de către instanța de judecată urmare a admiterii pretenției creditorului înaintate în procedura în ordonanță – o procedură judiciară simplificată, caracterizată prin acțiuni procesuale reduse, examinarea pretenției unipersonal de către judecător în absența părților, ceea ce asigură celeritate procesului de judecată. În mod firesc, legiuitorul a stabilit că ordonanța judecătorească este de executare imediată. Însă, la punerea în executare a ordonanței judecătorești, urmează să se țină cont, întâi de toate, de drepturile părților și de posibilitatea acestora de a le valoriza, în mod real și efectiv.

În acest articol se oferă o analiză minuțioasă a particularităților procedurale ale executării ordonanței judecătorești, se evidențiază provocările practice și se propun soluții menite să eficientizeze procedura de executare, totodată, asigurându-se menținerea garanțiilor legale ale ambelor părți în procedura în ordonanță.

Cuvinte-cheie: *ordonanță judecătorească, creditor, debitor, executare benevolă; executare silită; executare imediată.*

„TIME IS MONEY”. DESPRE CÂTEVA MALFORMAȚIUNI ALE TIMPULUI MERCANTIL. PERSPECTIVA EXECUTORULUI JUDECĂTORESC

Lector univ. dr. **Sergiu GOLUB**
Universitatea Babeș Bolyai din Cluj Napoca
Facultatea de Drept

Rezumat

Faptul că timpul înseamnă bani reprezintă demult un truism pentru oricine, chiar dacă această ecuație presupune multiple variabile în funcție de perspectivă. Pentru legiuitorul român (care, în acest domeniu, este Banca Națională a României) începuse o epocă de cristalizare a unor constante în ceea ce privește mercantilizarea timpului. Totuși, din păcate, anul 2011 a marcat începutul unor sincope, unor note discordante, proces terminat destul de abrupt și contondent în anul 2013, când, sub cupola unei așa-zise transpuneri de directivă europeană, Ordonanța Guvernului nr. 13/2011, actul normativ primar care guvernează acest domeniu, a fost „mutilată” printr-o intervenție brutală și profund neinspirată (am ales cel mai edulcorat eufemism) realizată prin Legea nr. 72/2013. Pentru a ilustra cele câteva (destul de multe) malformațiuni ale acestei reglementări, vom fi obligați să abordăm diacronic subiectul, arătând evoluția sa sinuoasă pentru evidențierea prezentului sumbru în care ne aflăm. Unele dintre erorile de legiferare au fost eliminate, altele, dimpotrivă, au fost produse prin modificarea din 2013. Colac peste pupăză, nici prevederile unui act legislativ contemporan – Codul civil (nu mai spunem nou, pentru că are deja 15 ani de la intrarea în vigoare) – nu vor să rămână mai prejos și completează cu brio lista acestor malformațiuni. Am selectat și ne vom axa asupra acestora, privind prin ochelarii executorilor judecătorești aceste probleme juridice și, evident, încercând să schițăm o serie de soluții (acolo unde încă nu au ajuns Ril-urile și HP-urile ÎCCJ-ului).

Cuvinte-cheie: dobândă legală, dobândă remuneratorie, dobândă penalizatoare, quantum dobândă legală, clauză penală, clauză penală „vădit excesivă”, reducerea clauzei penale, anatocism, anatocismul dobânzilor penalizatoare, RIL ÎCCJ.

INSTITUȚIA POPRIRII SALARIULUI ȘI A ALTOR VENITURI ANGAJATULUI ÎN LUMINA REGLEMENTĂRII JURIDICE ÎN VIGOARE ȘI A JURISPRUDENȚEI

Lector univ. dr. **Pavel KLÍMA**
Universitatea Metropolitană din Praga

Rezumat

Instituția popririi salariului sau al altor venituri poate fi înțeleasă ca o limitare a dreptului salariatului de a dispune de prestația patrimonială la care are dreptul în contextul prestării muncii dependente în cadrul unui raport de muncă. Consecința acestei limitări constă în faptul că partea corespunzătoare din venitul salariatului este plătită unui alt subiect decât salariatul însuși, în temeiul legii, al unui acord încheiat între salariat și angajator ori al unei decizii a unei autorități publice. Având în vedere protecția salariatului, în special în lumina principiului protecției legale speciale a statutului salariatului, este necesar să se asigure un echilibru adecvat între interesele legitime ale creditorului, care are un interes justificat în satisfacerea creanței sale împotriva debitorului – salariat, pe de o parte, și necesitatea garantării mijloacelor de existență ale salariatului – debitor, pe de altă parte. Prezentul articol analizează reglementarea juridică actuală privind aplicarea instituției popririi salariului sau a altor venituri provenite din raportul de muncă al salariaților, precum și aplicarea acesteia în practica de zi cu zi din Republica Cehă, inclusiv în lumina jurisprudenței recente a instanțelor superioare.

Cuvinte-cheie: *executare silită, Codul de procedură civilă, Codul de executare, poprirea veniturilor salariale și a altor venituri, plătitor al salariului, creditor, debitor*

EXECUTAREA TITLURILOR EXECUTORII PRIVIND LEGĂTURILE PERSONALE DINTRE PĂRINȚI ȘI COPILUL MINOR. CONSIDERAȚII PRIVIND LIMITELE EXECUTĂRII SILITE ÎNTRE CARACTERUL EXECUTORIU AL TITLULUI ȘI POSIBILITATEA DE EXECUTARE SILITĂ A OBLIGAȚIILOR

*Lector univ. dr. **Raluca-Ioana HURUBĂ**
Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș
Facultatea de Drept*

*Lector univ. dr. **Anca-Viorica BOGDAN**
Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș
Facultatea de Drept*

Rezumat

Atât în practica notarială, cât și în jurisprudență se constată o tendință tot mai accentuată a părinților și/sau a instanței de judecată de a reglementa în detaliu modalitatea de păstrare a legăturilor personale cu copilul minor. Astfel, pe lângă stabilirea domiciliului minorului și a programului de vizitare, atât acordurile parentale autentificate, cât și hotărârile judecătorești cuprind adesea dispoziții privind apeluri video periodice, comunicarea zilnică, programul de somn, rutina zilnică, alimentația ori alte aspecte care țin de organizarea concretă a vieții copilului.

Deși hotărârile judecătorești și convențiile autentificate constituie titluri executorii, apare întrebarea dacă toate obligațiile cuprinse în acestea sunt susceptibile de executare silită.

Prezentul studiu își propune să analizeze limitele executării silite a titlurilor executorii privind legăturile personale dintre părinți și copil, demonstrând că posibilitatea executării silite a unei obligații nu derivă exclusiv din caracterul executoriu al titlului, ci presupune verificarea naturii obligației, a posibilității reale de constrângere și a compatibilității acesteia cu interesul superior al copilului.

Cuvinte-cheie: *minor, legături personale cu minorul, titluri executorii, interesul superior al minorului.*

OPINII PRIVIND NUMIREA TUTORELUI DE CĂTRE INSTANȚA DE TUTELĂ

Lector univ. dr. **Andrei-Bogdan MURGU**
Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș
Facultatea de Drept

Rezumat

Studiul de față examinează numirea tutorelui de către instanța de tutelă, ca etapă esențială în organizarea ocrotirii minorului lipsit de ocrotirea părintească. Analiza pornește de la raportul dintre instituirea tutelei și desemnarea tutorelui și urmărește evoluția reglementării de la competența autorității tutelare la cea a instanței judecătorești. Sunt analizate cadrul normativ actual, regulile de competență, criteriile avute în vedere la alegerea tutorelui și principalele garanții ale procedurii de numire. În acest context, sunt abordate acordul persoanei propuse, consultarea consiliului de familie, ascultarea minorului, rolul procurorului, pronunțarea și comunicarea încheierii, precum și posibilitatea dispunerii unor măsuri provizorii. Studiul urmărește să evidențieze exigențele unei proceduri coerente și efective, orientate spre desemnarea unei persoane apte să exercite tutela și spre respectarea interesului superior al copilului. Totodată, sunt formulate observații asupra unor dificultăți de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale relevante.

Cuvinte-cheie: copil, instanță, tutelă, tutore, proces civil.

OBLIGAȚIA LEGALĂ DE ÎNTREȚINERE A MINORULUI. REMEDII ÎN CAZ DE NEEEXECUTARE

*Lect. univ. dr. **Roxana-Maria ROBA***

*Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G.E. Palade” Târgu Mureș
Facultatea de Economie și Drept*

Rezumat

Obligația legală de întreținere a copilului minor ocupă un loc important în sistemul raporturilor de familie, fiind expresia juridică a responsabilității părinților față de copii și a obligației statului de a asigura protecția efectivă a copiilor. Practica se confruntă adesea, din păcate, cu situația în care debitorul obligației de întreținere nu o îndeplinește de bună voie. Creditorul poate apela, în această situație, la mai multe remedii legale.

Prezentul studiu își propune să examineze aceste posibile opțiuni ale creditorului, evidențiind avantajele dar și limitele acestora, cu menționarea practicii judiciare relevante.

De asemenea, este analizată propunerea legislativă privind modificarea și completarea Codului civil și a Codului de procedură civilă în sensul introducerii unei reglementări speciale în ceea ce privește prescripția dreptului material la acțiune privind obligația de întreținere.

Cuvinte-cheie: *obligația legală de întreținere, copilul minor, părinți, creditor, debitor.*

ETICA UTILIZĂRII INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ÎN PRACTICA AVOCAȚILOR

Asist. univ. dr. **Sonia Bianca BLAJ**

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „G.E. Palade” Târgu Mureș
Facultatea de Economie și Drept

Rezumat

Tranziția sistemului judiciar spre digitalizare se manifestă nu doar din perspectiva instanței de judecată, ci și în activitatea profesională a avocaților. Diferitele forme de inteligență artificială și-au făcut apariția și s-au dezvoltat treptat, acaparând anumite profesii juridice și chiar transformându-le.

Se poate afirma că inteligența artificială este încă departe de a-și fi atins potențialul, iar provocările continuă să apară, inclusiv pentru domeniul dreptului. Varietatea de prestații la care avocații pot recurge în practica acestora, prin intermediul figurilor tehnologice, include, fără însă a limita, redactarea de acte, sintetizarea practicii judiciare pe o anumită problemă de drept, recomandări în aplicarea normelor legale la cazul concret, precum și consultanță juridică.

Prezentul studiu identifică și analizează modul în care aplicațiile digitale sunt folosite în practica avocațială, cadrul deontologic român și european incident în materie, precum și obligațiile etice ale avocatului în utilizarea sistemelor de inteligență artificială. Considerăm că principiile clasice incidente în realizarea obligațiilor profesionale nu își pierd relevanța, dar trebuie reconfigurate pentru a răspunde tendințelor actuale.

Cuvinte-cheie: obligații, etică, avocați, inteligența artificială, Cod deontologic

PROCEDURA SPECIALĂ A CERERILOR DE VALOARE REDUSĂ. DE LA JUDECATĂ LA EXECUTARE, O PROCEDURĂ URGENTĂ SAU MAI DEGRABĂ, NU?

Jud. dr. **Roxana DAN**
Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca,
Facultatea de Drept

Rezumat

Reglementată prin Titlul X, art. 1026-1033 din Codul de procedură civilă, procedura cererilor de valoare redusă este singura procedura standardizată recunoscută de către legiuitorul național, care a folosit drept sursă de inspirație, Regulamentul (CE) nr. 861/2007. Domeniul său de aplicare constă, ca regulă, într-o pretenție bănească, deci nu obligații de a face ori alte asemenea, care nu depășește la data sesizării instanței, suma de 50.000 lei, fără a avea în vedere accesoriile. Este o procedură standardizată sau șablonizată, pentru că ceea ce se completează sunt, de fapt, formularele specifice, tipizate care cuprind rubrici specifice, menite a fi completate cu un efort minim de către solicitantul reclamant.

În cadrul comunicării, vom trata aspectele specifice ale procedurii, mai cu seamă consecințele pe care le atrage caracterul scris al acesteia, cu referire la modalitate de invocare a excepțiilor de ordine privată, a apărărilor inclusiv în calea de atac a apelului. De asemenea, vom face referire la procedura europeană a cererilor de valoare redusă și la modalitatea în care hotărârile pronunțate în această procedură se duc la îndeplinire pe teritoriu statelor membre.

Cuvinte-cheie: cerere de valoare redusă, instanța, executor judecătoresc, procedură standardizată, termen de soluționare, procedură scrisă, drept la apărare, prescripție dreptului material la acțiune, excepții, apărări, apel, Regulament (CE) nr. 861/2007.

CONTROLUL DE FOND EXERCITAT DE CĂTRE PERSONALUL SILVIC CU ATRIBUȚII DE PAZĂ ÎN VEDEREA PROTEJĂRII INTEGRITĂȚII FONDULUI FORESTIER NAȚIONAL. PROCESUL VERBAL ÎNCHEIAT ÎN URMA CONTROLULUI DE FOND ȘI PROCEDURA DE EXECUTARE A ACESTUI PROCES VERBAL

dr. Oliviu PUIE

Rezumat

Noul Cod silvic aprobat prin Legea nr. 331/2024 marchează un moment de cotitură în evoluția reglementărilor privitoare la gestionarea și administrarea fondului forestier național.

În acest context, protecția integrității fondului forestier național constituie un obiectiv de importanță strategică națională, cu implicații majore în toate domeniile vieții economice și sociale și, cu precădere, în domeniul protecției mediului, a biodiversității și a activității economice legate de păduri.

Pornind de la aceste considerente, studiul de față își propune o analiză a controlului de fond exercitat de către personalul de pază din cadrul ocoalelor silvice în vederea protejării integrității fondului forestier național, materializat prin încheierea unui proces-verbal, precum și a procedurii de executare a acestui proces-verbal.

Cuvinte-cheie: *control de fond; procedura de executare silită a procesului-verbal; hotărâri judecătorești.*

PRINCIPIUL PROPORȚIONALITĂȚII ÎN ACTELE DE EXECUTARE

drd. Aliona CIOCANU

*Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova
Școala Doctorală „Științe juridice și economice”*

Rezumat

Prezentul articol propune o succintă analiză a impactului principiului proporționalității în cadrul actelor de executare silită în Republica Moldova. Studiul în cauză vizează atât dimensiunea procedurală a proporționalității, referitoare la actul de executare silită și la măsurile asiguratorii, cât și dimensiunea materială a sa, incidentă în actul concret de executare. Deși Codul de executare al Republicii Moldova dedică un capitol principiilor procedurii de executare, principiul proporționalității nu se regăsește în lista dată, însă proporționalitatea acțiunilor în cadrul executării silite se deduce dintr-un șir de alte norme legislative în domeniu. Principiul analizat este preluat din jurisprudența CtEDO, ce impune aplicarea lui obligatorie de către autoritățile competente din Republica Moldova, inclusiv în cadrul procedurii de executare. Având ca reper practica constantă a CtEDO deducem obligativitatea aplicării în cadrul oricărei proceduri de executare a testului proporționalității, incluzând cele 3 componente: legitimitatea scopului urmărit, necesitatea într-o societate democratică, echilibrul just între interesele în cauză. Urmare, observăm o serie de manifestări particulare ale principiului proporționalității în executare fără a fi încheată o careva definiție legislativă unitară a acestuia. Astfel, această lacună legislativă generează incertitudine în practica efectuării actelor de executare, ceea ce a impus iminența unui studiu științific în aspectul vizat. Se evidențiază necesitatea transformării ipostazelor dispersate ale proporționalității într-un adevărat principiu general al executării silite și consolidării aplicabilității acestuia în actele de executare.

Cuvinte-cheie: *principiul proporționalității, testul proporționalității, procedura de executare, acte de executare, executare silită, debitor, creditor, executor judecătoresc.*

REGIMUL JURIDIC AL PASIVULUI MATRIMONIAL: DELIMITAREA DATORIILOR PROPRII DE CELE COMUNE ÎN CADRUL ACȚIUNII DE PARTAJ

drd. Antonela CRUDU

*Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere”
Școala Doctorală în Drept, Științe Politice și Administrative*

Rezumat

Patrimoniul unei familii trebuie privit prin prisma drepturilor și obligațiilor de care dispun soții sau, altfel spus, prin prisma activului și pasivului patrimonial. Dacă în cazul activului lucrurile sunt mai simple, fiind vorba de două mari categorii de bunuri comune și proprii, care urmează a fi împărțite între soți conform legii, când vorbim de pasivul patrimonial, apar persoane terțe cu drept de satisfacere a creanței din contul activului existent.

Latura pasivă a patrimoniului soților cuprinde datoriile, care pot include în sine obligații comune și proprii ale fiecăruia dintre soți, iar odată cu partajarea acestora la momentul desfacerii unei căsătorii, lucrurile se complică, evaluându-se obligația prin prisma destinației banilor sau a utilității bunului finanțat din datoria contractată pentru familia respectivă. Această evaluare stă la baza partajului post-divorț, fiind satisfăcută creanța creditorilor și împărțit activul rămas între foștii soți, conform legii, respectându-se drepturile tuturor părților la partaj, fie că aceștia sunt foștii soți sau creditorii comuni sau proprii ai acestora.

Cuvinte-cheie: *partaj, activul patrimonial, pasivul patrimonial, datorii proprii și comune.*

INCURSIUNI TERMINOLOGICE ASUPRA ACTELOR DE DISPOZIȚIE ALE PĂRȚILOR ÎN PROCESUL CIVIL

drd. Ion RUSU

*Universitatea de Studii Europene din Moldova, Chișinău, Republica Moldova
Facultatea de Drept
Avocat*

drd. Valerian COVAL

*Universitatea de Studii Europene din Moldova, Chișinău, Republica Moldova
Facultatea de Drept
Avocat*

Rezumat

Orice instituție juridică își afirmă suportul existențial prin denumirea legală sau doctrinară sub care este consacrată în cadrul ramurii de drept căreia îi aparține, iar termenii utilizați de legiuitor sau de doctrină nu pot fi considerați simple repere emblematică, întrucât terminologia juridică trebuie să reflecte cu suficientă precizie esența juridică și nucleul conceptual al instituției vizate.

Punctul de plecare al cercetării îl constituie diversitatea accepțiunilor terminologice întâlnite în literatura de specialitate prin care autorii au urmărit să individualizeze caracterul instituțional distinct al actelor de dispoziție ale părților în raport celelalte acte procesuale.

Prin examinarea aspectelor terminologice privind actele de dispoziție ale părților s-a urmărit analizarea fiecărui termen în componența celor mai frecvente sintagme utilizate în literatura de specialitate în vederea identificării nucleului conceptual care a stat la baza acestor accepțiuni terminologice. În urma analizei raționamentelor care au stat la baza acestor sintagme au fost evidențiate următoarele concepte: conceptul axat pe drepturile procesuale ale părților; conceptul axat pe disponibilitatea părților și conceptul axat pe formalism. Prin evaluarea efectelor juridice pe care le pot genera termenii utilizați în accepțiunile analizate s-a ajuns la concluzia, că fiecare sintagmă are anumite dimensiuni aplicative care în unele situații nu acoperă pe deplin substanța conceptuală a acestor categorii de acte procesuale.

Cuvinte-cheie: acte procesuale, acte de dispoziție, drepturi procesuale, disponibilitatea procesuală, elementele acțiunii civile, obiectul acțiunii, temeiul acțiunii, obiectul litigiului, mijloace procesuale, principiul disponibilității, părțile în proces, încetarea procesului.

LIMBAJUL NONVERBAL AL DEBITORULUI ÎN RELAȚIA JURIDICĂ

Expert în comunicare **Florin CONSTANTIN**

Formator Centru Național de Pregătire și Perfecționare al Executorilor Judecătorești

Rezumat

Prezenta lucrare își propune să analizeze limbajul nonverbal al debitorului în cadrul relației juridice, cu accent pe situațiile întâlnite în executarea silită și în alte raporturi obligaționale caracterizate prin conflict sau dezechilibru de putere. Cercetarea este fundamentată pe o abordare interdisciplinară care integrează concepte și metode din drept, psihologie judiciară, teoria comunicării și științele comportamentale.

În literatura juridică românească, analiza conduitei debitorului este realizată preponderent prin raportare la drepturile și obligațiile acestuia, la actele juridice și la efectele produse de neexecutarea obligațiilor. Mult mai puțin explorată este dimensiunea comunicării interpersonale și, în special, rolul limbajului nonverbal în interacțiunea dintre debitor, creditor, executorul judecătoresc, avocat, mediator sau instanță. Or, în practică, comunicarea nonverbală influențează în mod semnificativ desfășurarea dialogului, gestionarea conflictelor și percepția reciprocă a participanților la procedură.

Lucrarea pornește de la premisa că limbajul nonverbal nu poate constitui o probă juridică și nici un mijloc sigur de identificare a sincerității sau nesincerității unei persoane. Expresiile faciale, postura, gesturile, contactul vizual, tonalitatea vocii sau distanța interpersonală reflectă cu prioritate stări emoționale, mecanisme de adaptare și reacții la context. Din această perspectivă, ele trebuie interpretate întotdeauna în corelație cu ansamblul împrejurărilor concrete și cu celelalte elemente relevante ale raportului juridic.

Obiectivele cercetării sunt: definirea conceptului de limbaj nonverbal în context juridic; identificarea principalelor forme de manifestare a comportamentului nonverbal al debitorului; analiza relației dintre starea emoțională și conduita procesuală; evidențierea limitelor juridice și etice ale interpretării comunicării nonverbale; formularea unor recomandări practice pentru profesioniștii implicați în executarea silită și în soluționarea conflictelor.

Metodologia utilizată îmbină analiza normativă a legislației civile și procesual civile cu cercetarea doctrinară, analiza comparativă, studiul literaturii de psihologie judiciară și comunicare, precum și examinarea unor situații practice inspirate din activitatea organelor de executare și din practica medierii.

Concluzia principală a cercetării este că observarea atentă și contextuală a limbajului nonverbal poate contribui la îmbunătățirea comunicării profesionale și la diminuarea conflictelor, fără a substitui însă probele și criteriile juridice care fundamentează soluțiile adoptate. Comunicarea nonverbală trebuie privită ca un instrument complementar de înțelegere a comportamentului uman și nu ca un mecanism de stabilire a adevărului judiciar.

Cuvinte-cheie: limbaj nonverbal, debitor, relație juridică, executare silită, comunicare juridică, psihologie judiciară, comportament, conflict, executori judecătorești, mediere.

DREPTUL DE URMĂRIRE, PREROGATIVA INCONTESTABILĂ A CREDITORULUI IPOTECAR. ÎN PRINCIPIU

*Executor judecătoresc **Bogdan DUMITRACHE***

*Formator Centru Național de Pregătire și Perfecționare al Executorilor Judecătorești
Universitatea de Vest din Timișoara
Facultatea de Drept*

Rezumat

Dreptul de urmărire constituie una dintre prerogativele esențiale conferite creditorului ipotecar, exprimând caracterul real al garanției și asigurând eficacitatea acesteia independent de eventualele transmisiuni succesive ale bunului grevat. În temeiul acestei prerogative, creditorul este îndreptățit, în principiu, să urmărească bunul ipotecat în mâinile oricărei persoane s-ar afla, fără ca înstrăinarea acestuia de către constituitorul ipotecii să determine stingerea ori diminuarea garanției. Din această perspectivă, dreptul de urmărire reprezintă unul dintre mecanismele fundamentale prin care ipoteca își îndeplinește funcția de garantare a executării obligației.

Caracterul aparent incontestabil al acestei prerogative trebuie însă analizat în raport cu ansamblul normelor de drept material și procesual care guvernează constituirea, publicitatea și realizarea ipotecii. Exercițarea dreptului de urmărire nu este una absolută, ci presupune îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege și poate întâlni limite rezultate din regimul juridic al bunului, din efectele publicității ipotecare, din protecția terților dobânditori, precum și din regulile specifice procedurii de executare silită. Tocmai aceste limite justifică nuanțarea afirmației potrivit căreia creditorul ipotecar dispune, în orice împrejurare, de posibilitatea necondiționată de a urmări bunul afectat garanției.

Studiul analizează, prin urmare, fundamentul juridic, conținutul și efectele dreptului de urmărire, cu accent asupra raportului dintre creditorul ipotecar, debitorul obligației garantate și terțul dobânditor al bunului ipotecat. O atenție particulară este acordată modului în care prerogativa urmăririi se transpune în plan execuțional, precum și situațiilor în care exercițiul acesteia este limitat, condiționat ori înlăturat prin efectul legii. Analiza urmărește să demonstreze că dreptul de urmărire rămâne o trăsătură definitorie a ipotecii și un instrument indispensabil protecției creditorului garantat, însă caracterul său „incontestabil” trebuie înțeles în limitele și condițiile stabilite de ordinea juridică.

Cuvinte-cheie: *ipotecă; creditor ipotecar; drept de urmărire; drept de preferință; garanție reală; bun ipotecat; terț dobânditor; opozabilitatea ipotecii; publicitate; executare silită; urmărire silită; creditor garantat.*

CONSILIEREA MINORULUI ÎN PROCEDURA EXECUTĂRII SILITE: O PERSPECTIVĂ INTERDISCIPLINARĂ JURIDICĂ, PSIHOLOGICĂ ȘI ETICĂ

Executor judecătoresc **Mădălin GORA**
Camera Executorilor Judecătorești Cluj

Psiholog **Neonila DASCĂLU**
CSEI Sf. Andrei, Gura Humorului

Conf. univ. dr. habil. **Valeriu CAPCELEA**
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Facultatea de Drept

Rezumat

Procedura executării hotărârilor judecătorești privind minorii implică dificultăți juridice, psihologice și etice deosebite, în special în situațiile în care copilul refuză să părăsească părintele debitor sau manifestă opoziție față de părintele creditor. Acest studiu analizează mecanismul consilierii psihologice și morale reglementat de Codul de procedură civilă, evidențiind rolul său în facilitarea executării hotărârilor și în protejarea interesului superior al copilului. Lucrarea adoptă o perspectivă interdisciplinară, explorând interacțiunea dintre normele juridice, principiile psihologiei și eticii în gestionarea conflictelor familiale și a rezistenței minorului la executare. Prin analiza cadrului normativ, a practicii judiciare și a jurisprudenței Curții Constituționale, studiul demonstrează că executarea nu poate avea un caracter exclusiv coercitiv, ci trebuie să urmărească protejarea echilibrului emoțional și moral al copilului și prevenirea efectelor psihologice și etice negative, inclusiv a fenomenelor de alienare parentală.

În concluzie, se remarcă că minorul nu poate fi redus la statutul de obiect al executării silită, ci este necesar de recunoscut ca subiect de drept, ale cărui nevoi emoționale, psihologice și morale impun o abordare umană, specializată și responsabilă, adaptată la fiecare situație concretă.

Cuvinte-cheie: *executare silită; executarea hotărârilor privind minorii; refuzul minorului; interesul superior al copilului; perspectivă interdisciplinară; consiliere psihologică; îndrumare și responsabilitate etică.*

STUDIU PRIVIND DREPTURILE EXECUTORULUI JUDECĂTORESC COMPARATE CU DREPTURILE FUNCȚIONARULUI PUBLIC

*Executor judecătoresc **Maria-Cristina GIUNCA**
Camera Executorilor Judecătorești Târgu Mureș*

Rezumat

Activitatea executorului judecătoresc este reglementată de Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești detaliată prin Regulamentul de aplicare a Legii nr. 188/2000. În Statutul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești și al profesiei de executor judecătoresc se stabilește obiectul și principiile de funcționare ale Uniunii, structura organizatorică, calitatea de membru, drepturile și obligațiile, răspunderea executorilor judecătorești.

Statutul juridic al funcționarului public este bine determinat în Codul administrativ – Titlul II, iar în capitolul V sunt evidențiate drepturile și îndatoririle acestora.

În studiul pe care dorim să-l realizăm vom analiza drepturile executorului judecătoresc așa cum sunt determinate în Statutul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești comparativ cu drepturile funcționarului public stabilite prin Codul administrativ, în vederea înaintării de propuneri de îmbunătățire a drepturilor executorului judecătoresc.

Cuvinte-cheie: executor judecătoresc, funcționar public, drepturi, statut

